

UNDER KASTANIEN

Vidnesbyrd

om

Borgerskole-Eksamen

PRØVER, KARAKTERER OG UDTALELSER

Søn

OG UDTALELSER

Fødselsdag og Fødested: *1. Marts 1899 i Nykøbing.*

Eksaminanden har i *Februar 1910*

som Elev i

Borgerskolen i Nykøbing, p. L.

bestaaet den ved Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenets Bekenktgørelse af 30. Januar 1899 med Tillæg af 6. Oktober 1900 oprettede Borgerskole-Eksamen og der, ved opnaaet følgende Karakterer:

	Karakter:	Pointe:
Religion	<i>8 1/2</i>	<i>6 1/2</i>
Dansk, mundtlig	<i>8 1/2</i>	<i>5 1/2</i>
Dansk, skriftlig (regnes dobbelt)	<i>8 1/2</i>	<i>11 1/2</i>
Regning (regnes dobbelt)	<i>8 1/2</i>	<i>7 1/2</i>
Skrivning og Bogføring	<i>8 1/2</i>	<i>6 1/2</i>
Historie	<i>8 1/2</i>	<i>7 1/2</i>
Geografi	<i>8 1/2</i>	<i>5 1/2</i>
Tysk	<i>8 1/2</i>	<i>5 1/2</i>
Engelsk	<i>8 1/2</i>	<i>5 1/2</i>
Matematik	<i>9</i>	<i>5</i>
Naturhistorie	<i>8 1/2</i>	<i>7 1/2</i>
Naturlære	<i>8 1/2</i>	<i>7</i>
Tegning	<i>8 1/2</i>	<i>7 1/2</i>
Uytmønstret	<i>8 1/2</i>	<i>7 1/2</i>
Kvindeligt Haandsarbejde	<i>8 1/2</i>	<i>7 1/2</i>
Form og Orden med skriftlige Arbejder	<i>8 1/2</i>	<i>7 1/2</i>

Ialt Pointe

97

hvorefter Eksaminanden har bestaaet med

Gennemsnitkarakteren

8 1/2

GRUNDTVIGSSKOLEN

15. MARTS

"UNDER KASTANIEN"

indeholder denne gang:

Oversigt over prøvefag

meninger om karakterer og prøver:

skolevejleder Jon Spaanhede

elev, Gitte Grønbech

forælder og skolenævnmedlem, Susanne Gotfredsen

tidligere undervisningsminister, Ritt Bjerregård

undervisningsdirektør, Asger Baunsbak

elev, Lene Malchau

forælder og skolenævnmedlem, Svend Jensen

handelsstandsforeningens formand, Axel Sørensen

stud. mag, Hans-Jørgen Olsen

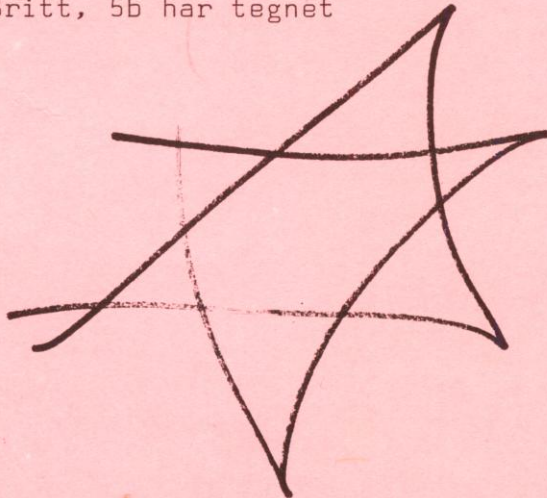
ledende skoleinspektør, J.C. Pyndt

cirkulære om 13-skalaen

Nyt fra tandfronten af Lise

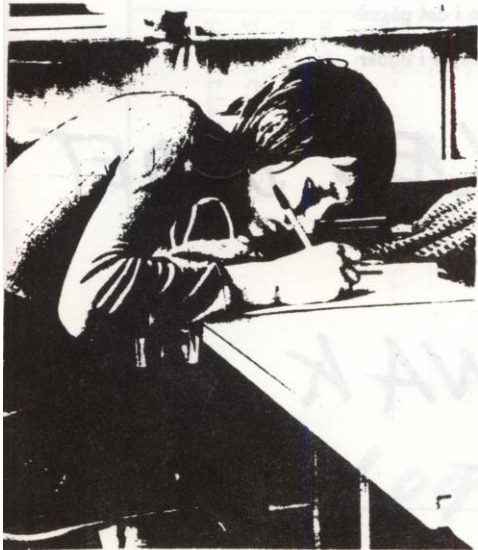
de næste 3 måneder's kalender

Anna Britt, 5b har tegnet

EMNET ER DENNE GANG PRØVER, KARAKTERER OG UDTALELSER, SOM DER ER SKET EN FORNYELSE MED VED ÆNDRINGEN AF FOLKESKOLELOVEN. EKSAMEN ER ERSTATTET AF EN PRØVE, HVOR ELEVEN OG FORÆLDRENE BESTEMMER HVILKE PRØVER ELEVEN INDSTILLER SIG TIL. INDE I BLADET VIL DER VÆRE EN OVERSIGT OVER FAG MED PRØVER. DERUDOVER ER 4-EKSAMENS-NIVEAUERNE AFLØST AF 2 PRØVENIVEAUER, FOLKESKOLENS- AFGANGSPRØVE OG FOLKESKOLENS UDVIDEDE AFGANGSPRØVE. MEN 13 SKALAEN ANVENDES STADIG SOM KARAKTERSKALA. VI HAR PRØVET AT BELYSE EMNET DELS VED DE OFFICIELLE CIRCULÆRER OG DELS VED AT SPØRGE REPRÆSENTANTER FRA ERHVERVSLIVET, SKOLE, ELEVER OG FORÆLDRE OM DERES HOLDNING TIL PRØVER, KARAKTERER OG UDTALELSER. EN DEBAT SOM STADIG FØRES OG SOM I HVERT FALD BLIVER AKTUEL EEN GANG OM ÅRET. HVEM SKAL BRUGE PRØVER, KARAKTERER OG UDTALELSER OG TIL HVAD? HER KAN IKKE GIVES ET ENTYDIGT SVAR, HVORFOR DER OGSÅ DISKUTERES OM SKOLEN SKAL GIVE KARAKTERER OG AFHOLDE PRØVER.

Redaktionen

UNDERVISNINGSMINI- STERIETS

Bekendtgørelse om folkeskolens afsluttende prøver m. v.

I. Almindelige bestemmelser.

§ 1. Folkeskolens afsluttende prøver har til formål at give eleverne mulighed for at opnå en kontrolleret bedømmelse af, i hvilket omfang de har tilegnet sig kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, der er opstillet som mål for undervisningen og som krav ved prøven i det pågældende fag. Prøverne skal i videst muligt omfang afspejle det daglige arbejde i undervisningen.

TA' LÆS BLADET
OG
EN SNAK OM
DET.

OVERSIGT OVER PRØVEFAG M.V.

jfr. Bekendtgørelse af 08.03.77 om folkeskolens afsluttende prøver m.v.

PRØVEFAG	8. Klasse		10. Klasse	
	Afgangsprøve	Afgangsprøve	Afgangsprøve	Udv. afgangsprøve
DANSK		skr. + indtl.	skr. + indtl.	skr. + indtl.
REGNING		skr.	skr.	skr. + indtl.
ENGELSK		indtl.	indtl.	skr. + indtl.
TYSK		indtl.	indtl.	skr. + indtl.
FYSIK/KEMI		indtl.	indtl.	indtl.
LATIN		indtl.		
FRANSK			indtl.	
HÅNDARBEJDE	praktisk	praktisk	praktisk	
SLØJD	praktisk	praktisk	praktisk	
HJEMKUNDSKAB	praktisk	praktisk	praktisk	
MASKINSKRIVNING	skr.	skr.	skr.	

Riv ud og GEM

Folkeskolens afgangsprøve

Undervisningsdirektør ASGER BAUNSBÆK-JENSEN

UDPLUK AF ARTIKEL I UDDANNELSE
3. 1978

Det er i fremtiden alene den enkelte elev og dennes forældre, der afgør, i hvilke fag eleven skal til prøve efter afslutningen af 9. klasse.

Med denne ændring er begreber som bestå-kriterier og gennemsnitskarakterer bortfaldet i forbindelse med folkeskolens afgangsprøver. Ingen elev kan mere få betegnelsen »ikke-bestået«.

En elev kan heller ikke mere udelukkes fra prøvemuligheden. Det kan ikke mere – centralt eller lokalt – fastsættes, at der ikke skal afholdes prøve i et eller flere fag. Blot én elev ønsker at gå til prøve i et af de fag, der omfattes af prøveadgangen, skal prøven gennemføres.

I den nye folkeskolelov blev der gennemført nye principper for afholdelse af prøver. Først og fremmest er der sket en forenkling derved, at prøveniveauerne i folkeskolen er blevet reduceret fra 4 til 2 niveauer: folkeskolens afgangsprøve og folkeskolens udvidede afgangsprøve. Dernæst – og det er måske det vigtigste – er der gennemført det princip, at den enkelte elev frivilligt kan melde sig til prøve i et enkelt fag – eller i enkelte fag.

Skolevejlederen mener:

Folkeskoleloven af 1976 var et politisk kompromis mellem gammelt og nyt, men betød alligevel på mange måder et brud med gamle og velprøvede traditioner, hvad angår karaktergivning og prøver.

Den gamle releksamen var en "færdig pakke" - der var kun få valgmuligheder, og selv den meget nyere statskontrollerede prøve var en "pakke" (dansk, regning, orientering) og så ganske vist en del valgfag.

Men fra 1976 blev alt anderledes. Prøve (eksamen) blev afskaffet i en del fag og gjort frivillig i resten.

Som en naturlig konsekvens heraf blev også karaktergivningen afskaffet i de "prøveløse fag", men til gengæld påbudt i prøviefagene.

Alt dette virker sådan set meget fornuftigt og sammenhængende, men desværre har andre dele af kompromisset forplumret billedet en del. De fleste prøviefag blev kursusdelte (grundkursus og udvidet kursus), og der blev indført to tilsvarende prøver: folkeskolens afgangsprøve og folkeskolens udvidede afgangsprøve, men den sidstnævnte kan først tages efter 10. klasse. Det vil sige, at man efter 9. klasse kun kan gå til een type prøve uanset hvilket kursus man har deltaget i, hvilket selvfølgelig giver eleverne på udvidet kursus størst mulighed for gode prøveresultater! Folkeskolens udvidede afgangsprøve efter 10. kl. bliver efter sigende betydeligt sværere, og man skal da også have fulgt udvidet kursus for at melde sig til den.

Men man kan roligt forudsige, at en elev, der tager begge prøver, kan komme ud for at gå ned i prøvekarakter - ikke på grund af dovenskab eller manglende evner, men fordi selve grundlaget for prøverne er vidt forskellige. Omvendt må man gå ud fra at en elev, der tager afgangsprøven både

efter 9. og 10. kl. har en god chance for at forbedre sit resultat, da vedkommende efter 10. kl. har et års undervisning ekstra til at klare nogenlunde samme prøve med.

Hvad angår selve karaktergivning, undgik den heller ikke kompromisserne. Værdien af de enkelte karakterer kan altid diskuteres (og bliver det også!), men at løve et system hvorefter eleverne til daglig skal sammenlignes med den gruppe de arbejder i, men til prøven skal sammenlignes med en slags "landsnorm" når der skal gives karakterer, det kan da kun gøre forvirringen større end nogensinde.

Måen fristes til at tro, at den egentlige hensigt, er at diskriminere karakterer så meget, at der bliver grundlag for helt at afskaffe dem!

Det er nok også værd at nævne, at en udtalelse fra skolen, som man før fik helt automatisk efter endt skolegang, den skal man nu anmode om at få; ellers får man blot et afgangsbrev med angivelse af hvilke kurser, man har fulgt og eventuelle prøve karakterer samt årskarakterer.

Man kunne naturligvis ønske alt dette positivt og sige: "Hvilket bredt spektrum af muligheder!"

Når jeg ikke gør dette, hænger det sammen med, at man ikke fra lovgivningsmægtens side har forandret adgangskravene til de uddannelser, der følger efter folkeskolen væsentligt. Man skal stadig have noget, der i høj grad minder om den "gamle" realeksamen for at komme i gymnasiet eller på HF. (For nylig har man dog afskaffet latin som adgangskrav). Man skal stadig have noget tilsvarende for at komme på handelsskole, på sygeplejeskole osv. osv.

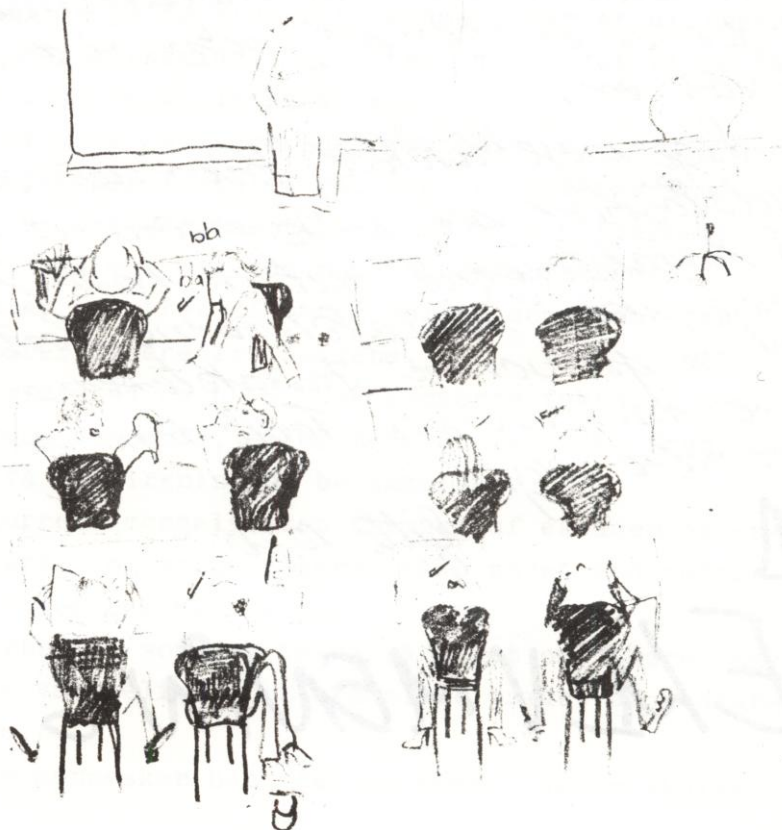
Og for at sætte prikken over iét: de håndværksmæssige uddannelser, der før var "søgen" for mange såkaldt "ikke boglige elever", er i dag (som EFG) blevet langt mere boglige med det resultat, at en stor del af eleverne - og selvfølgelig især dem, der har lidt besvær med dansk, regning og sprog - ikke kan klare den teoretiske del af håndværksuddannelserne, og altså må opgives dem.

Alt i alt må jeg konkludere, at ganske vist bliver folkeskolen langsomt bedre og bedre at gå i for eleverne, men vore bestræbelser for at løve en virkelig god, inspirerende, kreativ og personligt ud-

viklende undervisning bliver i høj grad hæmmet af, at de forønnævnte adgangskrav virker tilbage på elevernes valg af fag og kurser; noget der selvfølgelig yderligere forstærkes af den øjeblikkelige situation på arbejdsmarkedet. Kort og godt: eleverne vælger efter, om et fag eller kursus giver "kompetence", og ikke - som det ellers officielt vær meningen med den nye skolelov - efter evner, anlæg og interesser.

Jon Spænhede
skolevejleder

Afgangsvortens og Karakterens

Karakteren og prøven er meget omstændelige. De synes, man kan være både for og imod. Det er meget svært at få en retfærdig bedømmelse. Så kan man se hvor man står, og hvor man skal tage sig lidt mere sammen. For ved prøverne er bedømmelserne retfærdige fordi det er en censor, som slet ikke kender en.

Ruge i øjeblikket hvor der er arbejdsløshed ser folk mere og mere på karaktererne. Det er bare nogen gange, ikke karaktererne fortæller alt om personen. Karaktererne kan være misvisende. Folk kan jo også forandre sig

Gitte 10.6

↑
ELEV MENING

Kære Medforeldre.

I flere år efter at jeg havde afsluttet min skolegang, vågnede jeg jævnligt med mareridt om natten, fordi jeg havde drømt, at jeg skulle op til eksamen. Det grønne bord, angstens kolde sved, klappen der går ned, og følelsen af afmagt.

Jeg hadede skolens terperi og eksamensfrygt - støvbærere og støvdragere, salmevers, der skulle kunne lires af, og de ubekendte "x og y", som aldrig blev ordentlige bekendte for mig.

At spille på frygten for eksamen, var et af lærerne yndet virkemiddel, i håbet om, at det ville få os til at bestille noget mere.

Vel vidende, at meget har forandret sig siden dengang jeg gik i skole, vil jeg med udgangspunkt i egne erfaringer, samt på grund af min overbevisning, erklære mig som modstander af eksamen.

Eksamen opfattes af mange som en dom, hvor man sorterer fårene fra bukkene.

Tilfældighed og held, uvedkommende faktorer som elevens udseende, eller måde at føre sig frem på, kan få indvirkning på bedømmelsen.

Konkurrencementaliteten fremmes af eksamen og karakterer, og mange oplever ikke andet end nederlag i denne konkurrence.

Samarbejde, som der tales så meget om i vore dage, opnås vanskeligt i en atmosfære præget af konkurrence.

Mange mennesker har fået et knæk i deres skoletid,

fordi skolen igen og igen fik dem til at føle, at de ikke var gode nok. De tør ikke tage ordet i en forsamling, angsten fra dengang sidder i dem. Tænk hvis man sagde noget dumt, og blev til grin, nej, så hellere forholde sig passivt.

Eksamen og karakterer skaber et spændingsforhold mellem lærer og elev, hvor læreren opfattes som dommer, mere end som vejleder for eleven, og får dermed en uheldig indvirkning på skolens arbejdsklima. Jeg tør vove den påstand, at den viden man opnår af lyst, er betydeligt mere værdifuld end den man opnår ved angst for eksamen og karakterer. Jeg er absolut modstander af eksamen, men prøver og karakterer tør jeg ikke afvise betimeligheden af, selv om jeg gerne ville. Det påstås jo, at erhvervslivet i så fald vil lave sine egne, og det vil jeg ikke finde hensigtsmæssigt.

Det kunne være gavnligt, hvis man kunne afdramatisere prøver og karakterer, og få eleverne til at føle dem, som en hjælp til selv vurdering.

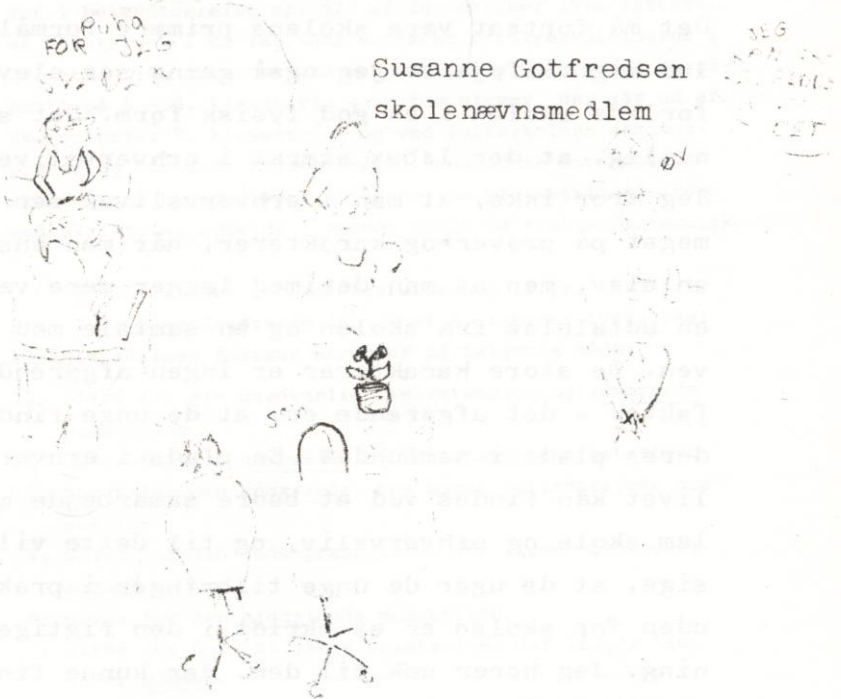
Jeg skal ikke undlade at nævne, at jeg finder forældre konsultationerne, hvor man drøfter barnets situation som helhed, for gavnlige.

Det er klart, at de som fejrer triumfer til eksaminer vil argumentere for bevarelsen af disse, men de som ikke tilhører denne elite vil opleve mange nederlag. Vi mennesker opsøger ikke fri-

villigt situationer som giver os nederlag, for nederlag nedbryder selvrespekten, og den har man meget brug for, hvis man vil klare sig i tilværelsen.

Man befinder sig ikke godt, hvis man hele tiden får at vide, at man ikke duer.

Trods alt, interesserer jeg mig positivt for skolen, og glæder mig over, at den har forandret sig til det bedre siden min skoletid.

Susanne Gotfredsen
skolenævnmedlem

REPR. FRA ERHVERVSLIVET

Mange lærere har nok den fejl, at de, måske ubevidst, skaber det indtryk hos eleverne, at det eneste man her i livet kommer videre på er en lang boglig uddannelse. Vi i erhvervslivet har brug for unge, der ved hvad de vil, unge der selv kan formulere problemerne og som sætter en ære i selv at finde løsningen. Unge, som i deres skoletid, har fået nogle boglige kundskaber, så de kan læse, skrive og ikke mindst regne, er for mig det helt afgørende. Det må fortsat være skolens primære formål, og lad mig tilføje at jeg også gerne ser eleverne forlade skolen i en god fysisk form. Det sker nemlig, at der løbes stærkt i erhvervslivet. Jeg tror ikke, at man i erhvervslivet ser så meget på prøver og karakterer, når man ansætter en elev, men at man derimod lægger mere vægt på en udtalelse fra skolen og en samtale med eleven. De store karakterer er ingen afgørende faktor - det afgørende er, at de unge finder deres plads i samfundet. En plads i erhvervslivet kan findes ved et bedre samarbejde mellem skole og erhvervsliv, og til dette vil jeg sige, at de uger de unge tilbringer i praktik uden for skolen er et skridt i den rigtige retning. Jeg hører nok til dem, der kunne finde på at sige, at skolen og lærerne er venstredrejede og at de opdrager eleverne til en erhvervsfjendtlig holdning - men det er måske en opfattelse jeg må til at revidere ?

Anders Jensen

KARAKTERER

Undervisningsministeriet
Departementet
1.afd., j.nr. 1976-210-24

INDGAET
2 2 DEC. 1976
Nykøbing-Rørvig
kommune

Den 20. december 1976.

Cirkulære om anvendelse af 13-skalaen i folkeskolen.
(Til alle amtsråd, kommunalbestyrelser, skolekommissioner, fælleslærerråd, skolenævn, lærerråd og skoleledere).

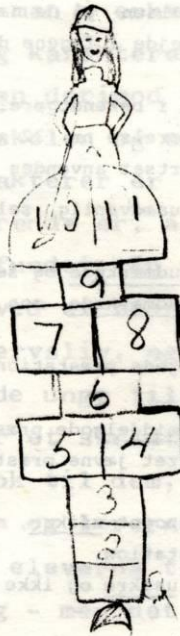
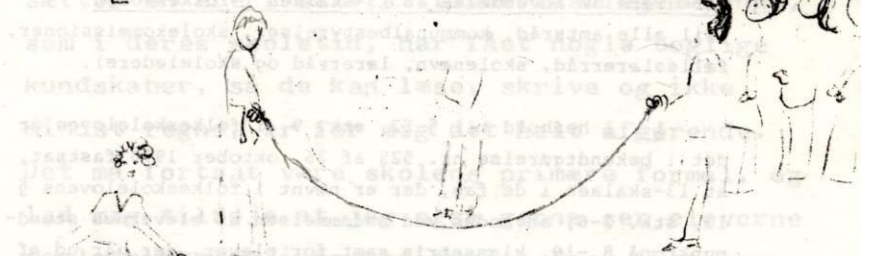
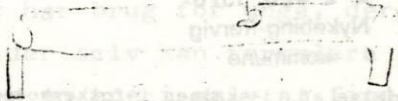
1. I henhold til § 12, stk. 9, i folkeskoleloven er det i bekendtgørelse nr. 525 af 26. oktober 1976 fastsat, at 13-skalaen i de fag, der er nævnt i folkeskolelovens § 12, stk. 3-6, anvendes ved bedømmelsen af elevernes standpunkt på 8.-10. klassetrin samt for elever, der går ud af skolen efter 7. klassetrin, og ved folkeskolens afgangsprøver og udvidede afgangsprøver. Endvidere anvendes 13-skalaen ved bedømmelsen på de nævnte klassetrin af orden med skriftligt arbejde i fagene dansk og regning/matematik.

2. Som anført i bekendtgørelsens § 1, nr. jfr. § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 32 af 4. februar 1963, skal karakterskalaen fortsat anvendes på følgende måde:

- 13: Gives for den usædvanlig selvstændige og udmærkede præstation.
- 11: Gives for den udmærkede og selvstændige præstation.
- 10: Gives for den udmærkede, men noget rutineprægede præstation.
- 9: Gives for den gode præstation, der ligger lidt over middel.
- 8: Gives for den middelgode præstation.
- 7: Gives for den ret jævne præstation, der ligger lidt under middel.
- 6: Gives for den noget usikre, men nogenlunde tilfredsstillende præstation.
- 5: Gives for den usikre og ikke tilfredsstillende præstation.
- 3: Gives for den meget usikre, meget mangelfulde og utilfredsstillende præstation.
- 0: Gives for den helt uantagelige præstation.

REPR. FRA ERNÆRISLIVET

KARANTEN

TIDLIGERE UNDERVISNINGS- MINISTER PITT BJERREGÅRD MENER:

Karakterens værdi den samme over hele landet

Det der må være ens — fra Herning til Hørsholm — må være karakterens værdi. Det vil sige, det der må være fælles, er vurderingsgrundlaget for at fastsætte en given karakter for en bestemt elevpræstation. Hvis prøveresultaterne skal tages alvorligt, må elever, forældre, arbejdsmodtagere, uddannelsesledere kunne forvente, at en bestemt prøvekarakter i et fag svarer til en bestemt faglig præstation, samt at en prøvekarakter opnået f. eks. i Herning dækker over den samme faglige præstation, som en tilsvarende prøvekarakter opnået i Hørsholm.

Mange forespørgsler til ministeriet har netop drejet sig om dette forhold. Har drejet sig om fremgangsmåden ved bedømmelsen af en mundtlig elevpræstation. Ifølge cirkulæret af 20. december 1976 om anvendelse af 13-skalaen i folkeskolen må man såvel i den mundtlige som i den skriftlige prøvesituation forud for en bedømmelse af en elevpræstation, gøre sig klart, hvad der er karakteristisk for »en besvarelse i middelområdet«, samt »besvarelser, der må kunne henføres til den udmærkede præstation« og evt. »en besvarelse, der må henføres til den usikre præstation«. Det kan siges således, at der på grundlag af det fastsatte krav ved prøven nødvendigvis må udarbejdes en

»præstationsbeskrivelse«, som må være den fælles platform lærer og censor går ud fra, når de skal fastsætte en karakter for en given elevpræstation.

Dette forhold er ikke noget nyt for folkeskolen, for jeg kan ikke forestille mig, at man før kunne tage ud som censor uden at have en fornemmelse af »præstationsforventninger« til henholdsvis den udmærkede præstation, middelpræstationen og den usikre præstation. Det nye er, at dette nu også bliver fanget af kravet om åbenhed og information.

Jeg finder det også rimeligt, idet en dialog om disse forhold kan være af betydning for mange — for opgavekommissionen, for lærere — men ikke mindst for elever, forældre og erhvervslivet.

Ved en uddybning af disse forhold — en uddybning af kravet ved prøven — sikres det, at informationsværdien af en given prøvekarakter bliver størst mulig. Ved en stadig debat — om »præstationsforventninger efter en given undervisning« er der desuden grund til at antage, at »kravet ved prøven« følger fagets udvikling i folkeskolen.

»Kravet ved prøven« må ikke blokere for en udvikling i folkeskolen. »Kravet ved prøven« er ikke en konstant størrelse. Det må bevæge sig i samme takt som udviklingen i folkeskolen. Man må derfor til stadighed kunne diskutere og beskrive, hvilke forventninger der kan stilles til eleverne efter et bestemt undervisningsforløb, samt vurdere, om en bestemt præstation kan betegnes som udmærket, middel eller usikker, set i forhold til målet for undervisningen.

Jeg vil ikke påstå, at det er nogen let opgave, men jeg vil mene, at det er en nødvendig opgave. Fra ministeriets side vil et sådant arbejde kunne støttes ved udarbejdelse og udsendelse af informationsmateriale.

KAIP FRA

SKOLE OG SAMFUND

oktob 1978 nr 8.

Afgangsprøver og karakterer.

Når man når 9. klasse skal man til at have terminsprøver. Så begynder livets alvor. Man har der fået karakterer, en slags bedømmelse fra lærerens side, der ofte afhænger af hvor højt man råber op. Nu får man karaktere for noget selvstændigt arbejde, som man har skullet udføre på bestemt tid. Dette er ligesom en arbejdssituation hvor man bliver sat til noget, der bare skal gøres. Derefter får man en, synes jeg, retfærdig bedømmelse og det især til afgangsprøver, hvor man har en fremmed censor, der overhovedet ikke har noget personligt forhold til een. Jeg synes karakterer kan være meget gode, da man får en bedømmelse og så kan man derefter hænge ekstra i, hvis det er hårdt tiltrængt. Samtidig kan der desværre opstå karakterras, hvilket kan være årsag til splittelse i en klasse, når en af de dygtigste udtaler: "Jeg fik kun 9" og der ved siden af står nogle, der aldrig får over 8, der er en god karakter, som man kan komme langt med. here, 10. b.

ELEV MENING

UNDERVISNINGSDIREKTØR ASGER BAUNSBÆK KLARGØR:

Forholdet mellem årskarakterer og prøvekarakterer

Som følge af, at kravet ved prøven i de kursusdelte fag bygger på de vejledende læseplaner for grundkursus, samt som følge af, at folkeskoleloven fastsætter, at skolerne i de kursusdelte fag kan tilbyde eleverne undervisning i to eller tre kurser – grundkursus, udvidet kursus eller ikke-kursusdelt undervisning – med forskelligt indhold, kan man ikke generelt forvente overensstemmelse mellem årskarakterer og prøvekarakterer.

Man må i øvrigt være opmærksom på, at bestemmelserne vedrørende fastsættelse af henholdsvis årskarakterer og prøvekarak-

terer er forskellige. Årskarakteren og prøvekarakteren er i princippet to forskellige informationer.

De gældende bestemmelser for fastsættelse af årskarakteren kræver, at bedømmelsen sker på grundlag af en sammenligning mellem eleverne under hensyn til undervisningens indhold. Det er således bl. a. af betydning, hvad man lokalt har fastsat som undervisningens indhold.

Fastsættelsen af prøvekarakteren kræver, at bedømmelsen for alle elever skal ske på grundlag af kravet ved prøven, der for de skriftlige prøver er fastsat centralt på grundlag af Undervisningsministeriets forslag til vejledende læseplaner, medens kravet ved den mundtlige prøve skal svare til den lokalt gældende læseplan. Ved fastsættelse af prøvekarakteren er det således alene afgørende, i hvilket omfang eleven dokumenterer, at han eller hun har opfyldt det fastsatte krav ved prøven.

På grund af disse forhold bliver det af meget stor betydning at gøre elever, forældre, arbejdslivets ledere og ledere af uddannelser, der modtager elever fra folkeskolen, bekendt med, at der med årskarakteren og prøvekarakteren kan være tale om to forskellige informationer.

UNDERVISNINGSMINISTERIET

DIREKTORATET FOR FOLKESKOLEN,
FOLKEOPLYSNING, SEMINARIER m. v.

Frederiksholms Kanal 26 1220 København K

F. J. nr. 09-31-01/78

(Beden anførelse ved henvendelser om denne sag)

Dato 15. november 1978

bkn/aa

RIV UD OG GEM!

De skriftlige prøver til folkeskolens afsluttende prøver i den ordinære prøvetermin i 1979 afholdes efter følgende plan:

Mandag den 23. april

kl. 9.00 - 13.00	Folkeskolens udvidede afgangsprøve	Dansk, skriftlig fremstilling
- 13.30 - 17.30	Folkeskolens afgangsprøve	Dansk, skriftlig fremstilling

Tirsdag den 24. april

kl. 9.00 - 13.00	Folkeskolens udvidede afgangsprøve	Regning/matematik I -
- 13.30 - 14.30	Folkeskolens afgangsprøve	Regning/matematik, færdighedsregning

Onsdag den 25. april

kl. 9.00 - 13.00	Folkeskolens udvidede afgangsprøve	Regning/matematik II
- 13.30 - 17.30	Folkeskolens afgangsprøve	Regning/matematik, problemregning

Torsdag den 26. april

kl. 9.00 - 12.00	Folkeskolens udvidede afgangsprøve	Engelsk -
- 13.30 - 14.30	Folkeskolens afgangsprøve	Dansk, retstavning

Fredag den 27. april

kl. 9.00 - 12.00	Folkeskolens udvidede afgangsprøve	Tysk -

Onsdag den 23. maj

kl. 9.00 - 9.30	Prøven i maskinskrivning (hold 1) (kl. 9.45 - 10.15 hold 2) (kl. 10.30 - 11.00 hold 3) (kl. 11.15 - 11.45 hold 4) (kl. 12.00 - 12.30 hold 5) osv.	

De mundtlige prøver afholdes inden for tidsrummet mandag den 28. maj - onsdag den 20. juni 1979 (inklusive).

A. Baunbak-Jensen

/ B. Kehlet Nerskov

FORÆLDBEMENING.

Bedt om at yde et bidrag til indholdet af "Under Kastanien" finder jeg det mest overskueligt at dele emnet, prøver og karakterer i to afsnit. Nemlig fra 1. til 7. klasse, hvor skoleloven taler om regelmæssig underretning til elever og forældre, om elevens udbytte af undervisningen, og 8. til 10. klasse, hvor standpunktsbedømmelsen gives som karakterer.

Med hensyn til eleverne i 1. til 7.klasse er det naturligt vigtigt at have for øje, hvilken gavn underretningen skal gøre, og især hvem den skal gavne. Jeg mener, at have gjort den erfaring, at underretning givet på en måde, så eleverne ikke føler, at de en gang for alle er placeret i bås, er gavnlig, og især gavnlig, når det giver anledning til samtale mellem elever og forældre, og måske allervigtigst, samtale mellem forældre og lærere, således at de problemer, der måtte være drøftes igennem. Mange ting kan komme for dagen, og megen mistænksomhed fjernes, når elever lærere og forældre mødes, og jeg anser det for det allervigtigste i skole-hjem-samarbejdet, at lærere og forældre snarest efter skolestarten lærer hinanden at kende, således at man får en følelse af, at elevens skolegang er en fællesopgave. Karaktergivning i 8. til 10. klasse samt afgangsprøve og udvidet afgangsprøver giver, efter min mening, nogle ulemper, hvoraf jeg blot vil nævne to. I) En meget naturlig tendens til at opbygge Undervisningen netop med henblik på en prøve. II) Den sidste periode i skoleåret forstyrres af prøver til skade for almindelig undervisning. Jeg mener dog, at disse ulemper opvejes af de fordele prøver og

FOLKESKOLEN

karaktergivning giver. Jeg vil vende mig til skolelovens formålsparagraf, der taler om skolens forberedelse af eleven til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund. Sagt på en anden måde, vi har pligt til at give eleverne en oplysning om, og en prøve på, hvad der møder dem, når de forlader skolen. Dette mener jeg, prøver og karakterer godt kan anvendes til. Alle vi, der har forladt skolen, og er placeret andre steder i samfundet vil vide, at selv om det ikke udtrykkes i prøver og karakterer, bliver vi dog til stadighed bedømt udfra, hvad vi siger og gør. Som yderligere et argument vil jeg nævne, at der for mig ingen tvivl er om at hvis folkeskolen undlod at give karakterer og prøver ville offentlige og private virksomheder samt øvrige uddannelser se sig tvunget til at indføre adgangsprøver. Jeg er ikke i tvivl om at dette ville medføre en mængde uligheder og uretfærdigheder.

Til slut nogle bemærkninger om udfærdigelse af elev erklæringer. Folkeskolen er ifølge lovgivning forpligtet til at give oplysninger om nuværende og tidligere elever til en række myndigheder. Undervisningsministeriets vejledning af 4. august 1977 indeholder nogle ting, som jeg ikke er spor enige i, og som jeg tror kan være farlige og skadelige. Sagt i bred almindelighed kan der vel ikke være noget galt i at en skoleleder oplyser om en elevs forhold i skolen, med hensyn til karakterer, prøver, adfærd, o.s.v. Men jeg er betænkelig, når man pålægger skolerne at opbevare oplysninger om eleverne 10 år eller mere efter at de

har forladt skolen. Og som det mest betænkelige vil jeg nævne den mulighed en skoleleder har for at afgive erklæring til politiet med hensyn til en elevs troværdighed som vidne. Jeg tvivler meget på værdien af en sådan erklæring, men jeg ser nogle uhyggelige perspektiver for fremtiden. Der har fra mange sider været utilfredshed med hele denne sag, og en arbejdsgruppe er nedsat med henblik på en eventuel revision af vejledningen. Jeg vil slutte mit indlæg med at udtrykke håb om at arbejdsgruppen må nå et resultat, der levner en større frihed for den enkelte.

Venlig hilsen

SVEND JENSEN

Medlem af skolenævn/skolekommission

Til "Under kastanien".

Når man taler om at bibeholde eller afskaffe eksamen og karakterer, tager man det næsten altid for givet at disse kun kan eksistere under den nuværende form. Jeg er personligt modstander af karakterer og eksaminer under den form som findes i folkeskolen (og for den sags skyld også på mange videregående uddannelser), men jeg mener på den anden side at en eller anden for evaluering af eleverne er nødvendig og gavnlig. Man må nok i højere grad gøre sig klart hvilke egenskaber man mener samfundet har brug for og gavn af i fremtiden, og så tage disse overvejelser med i en eller anden form for bedømmelse.

Ny undervisning

I det nuværende samfund og sandsynligvis også i fremtidens samfund, vil samarbejde, samfundsforståelse og forståelse af demokratiets mekanismer være af stor betydning, både for den enkeltes mulighed for at kunne fungere i og forstå omverdenen, men også for samfundets stabilitet.

Nå, lad os bevæge os ned på jorden igen: Jeg kunne tænke mig at fremtidens undervisning i de ældste klasser var mere problemorienteret (projekter) og at forskellige grupper i løbet

af en periode undersøgte et eller flere problemer. Arbejdet kunne munde ud i en rapport(eller andet synligt) som så skulle forsvares overfor lærere og kammerater, som til gengæld skulle udtale sig om arbejdets kvaliteter og begrænsninger. På den måde ville man kunne bedømme elevernes evne til samarbejde og problemløsning.

Individuel bedømmelse

Nu er der sikkert nogle som vil indvende at man afskærer sig fra at bedømme den enkelte elev. Så for ikke at spille reaktionstrumfer i hånden, må jeg hellere tage højde for denne kritik. Den enkelte elev kunne jo i flere fag få til opgave at udfærdige en rapport over et sammenhængende undervisningsforløb (det kræver imidlertid at der virkelig er en sammenhæng i undervisningen). Dermed ville man kunne se om eleven havde fået noget ud af undervisningen, og man ville være i stand til at give en retfærdig og konstruktiv kritik.

Væk med det gamle!

I hvert fald mener jeg at en kritisk udtalelse om elevers arbejdsindsats, evner og begrænsninger er langt mere relevant (både for eleven og for andre) end en karakter, der egentlig ikke siger andet end at en lærer bedømmer én elev til at være bedre eller dårligere end sidekammeraten. Og med hensyn til

til den eksamensform vi har idag, må man sige at den er irrelevant for størstedelen af eleverne. Hvornår "i det virkelige liv" bliver man stillet overfor, uden varsel, at skulle kunne lire matematiske beviser og analyser af litteratur af sig(bortset fra selskabslege ved familiefester!). Kun de elever som skal fortsætte i gymnasiet kommer senere i samme situation, men da har de 3 år til at øve sig i.

Iøvrigt er det spørgsmålet om ikke også gymnasiets eksamensform er håbløst forældet. I forhold til de krav der stilles de studerende ved de højere læreanstalter(evnen til forske og analysere i samlede problemstillinger) er gymnasiets gamle dannelsesideal(som lever i bedste velgående) lidt absurd, og med det ideal skaber vi ikke gode emner til løsningen af statkens og erhvervslivets problemer.

Måske ville en ændring af folkeskolens karakter-og eksamensform også kunne presse det ellers lidt stive gymnasium til at ændre sig.

De radikale ændringer skal jo komme nedefra.....

stud.mag., Hans-Jørgen Olsen

OM ELEVUDTALELSER OG - ERKLÆRINGER

Efter at prøverne er overstået udfærdiges afgangsbeviser. Disse indeholder oplysninger om, hvilke fag eleven har fået undervisning i, og på hvilket kursus (grundkursus el. udvidet kursus) eleven har gået. Derudover er der årskarakterer (13-skalaen) i dansk, matematik, engelsk, tysk, fysik, latin, fransk håndarbejde, sløjd, hjemkundskab, maskinskrivning samt de prøvekarakterer, der er opnået. Har man været til samme prøve flere gange, anføres den højeste karakter. Det har været en regel, at eleverne derudover får en udtalelse, skrevet af de lærere, han/hun har haft. Denne er ikke obligatorisk mere, men vi ved, at mange gerne vil have den til brug ved ansøgninger o.lign. Derfor fortsætter vi med at udarbejde udtalelserne, der påføres afgangsbrevet. Af og til anmodes skolen om en eleverklæring til brug for andre myndigheder, f.eks. i forbindelse med session, retssager og behandling af sociale sager. Undervisningsministeriet har den 4.8.77 udsendt en vejledning om udfærdigelsen af disse erklæringer. Disse bør skrives, så de fortæller om elevens situation i skolen og kun sådan, at de omhandler konkrete forhold. Oplysninger, der er mere end 10 år gamle kan kun meddeles, hvis skolen kan bidrage med oplysninger, og kun hvis den tidligere elev selv er indforstået med, at oplysningerne indhentes. Indholdet af skolepsykologiske rapporter oplyses ikke. Elev-erklæringer er fortrolige og undergivet tavshedspligt.

Den er omfattet af reglerne om partsøffentlighed og om øffentlighed i forvaltningen.

J. C. Pyndt

J. C. PYNDT
LEDEDE SKOLENSPEKTØR

den 14. december 1978.

PAS PÅ TÆNDERNE!

I Nykøbing-Rørvig kommune er der gratis tandpleje for alle mellem 0 - 16 år.

Det er vigtigt at besøge tandlægen regelmæssigt - mindst 2 gange om året for at få tænderne set nøjere efter, end jeg kan gøre det.

Som bekendt kommer jeg på skolerne hver 4. uge og kontrollerer om eleverne børster tænderne godt nok. For at se det, bruger jeg farvetabletter, som i år er røde. De smager desværre ikke så godt som de gule vi benyttede før og som mange var glade for. Jeg kan trøste eleverne med, at vi meget snart får nogle nye som skulle smage bedre.

Som jeg tit har sagt, så er tandbørstning noget meget vanskeligt noget, hvis det skal udføres rigtigt. Det er faktisk så svært, at børn under 9 år ikke kan gøre det selv, og jeg vil gerne " slå et slag " for, at alle forældre HJÆLPER børnene med at børste. Jeg vil sige, at man ikke selv kan føre tandbørsten sikkert nok, før man selv kan sy en knap i uden at stikke sig.

HUSK især de bagerste tænder, det er dér, det kniber for de fleste.

HUSK også at børste tænderne om morgenen efter morgenmaden - om aftenen glemmes det jo aldrig - vel!
Lad være med at sige " jeg glemte det " eller
" jeg kunne ikke nå det " det er MEGET VIGTIGT
HVER ENESTE DAG.

Lise

KLASSELÆRERE i 9. og 10. k.

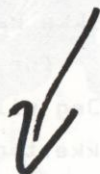

HANNE-LISE HOLMBERG

VAGN YTTE
LARSEN

Vil I vide mere
så spørg bl.a.

10a

ANNE-METTE
SPÅNHEDE

10b

ROLAND
TOFT

De næste 3 måneder's
"K A L E N D E R "

- 16.MARTS: Indstilling til Gymnasiet afleveres
19.MARTS- 9ab erhvervspraktik
23.MARTS:
30.MARTS: 1.kl. teater kl.8.55
04.APRIL: 8.-10.kl.teater kl.11.55
07.APRIL- påskeferie
16.APRIL:
23.APRIL- skr. prøver
26.APRIL:
29.APRIL: konfirmation 7a
06.MAJ : konfirmation 7b
11.MAJ : bededag
14.MAJ : skolenævnsmøde
20.MAJ : konfirmation 7cd
23.MAJ : skr. prøve
24.MAJ : kr. himmelfartsdag
28.MAJ : mdt. prøver begynder

**NÆSTE "UNDER KASTANIEN"
UDKOMMER 1. juni**

**EMNE: FARVEL OG GODDAG
til 9. og 10. klasse og børnehave-
Klasse og 1. klasse.**

Elevens fulde navn		Personnummer	
Afgangsbevis fra		Udskrevet	
Skolens navn	Kommune	Dato	Klassetrin

Eleven har på 1.-7. klasse trin modtaget undervisning i			
Dansk	Formning	Biologi	Engelsk
Regning/matematik	Musik	Håndarbejde	Fysik/kemi
Ildræt	Historie	Sløjd	Tysk på 7. klasse trin
Kristendomsundskab	Geografi	Hjemkundskab	☐ ja ☐ nej

Eleven har efter 7. klasse trin modtaget undervisning i											Provekarakter	
Fag	Eleven har fulgt undervisningen i de med x afmærkede kurser										Folkeskolens afgangsprøve	Folkeskolens udvidede afgangsprøve
	8. klasse trin	9. klasse trin			10. klasse trin			Årskarakter (eller standpunktskarakter)	Folkeskolens afgangsprøve	Folkeskolens udvidede afgangsprøve		
	Grundkursus	Udvidet kursus	ikke kursusdelt	Grundkursus	Udvidet kursus	ikke kursusdelt	Grundkursus				Udvidet kursus	ikke kursusdelt
Dansk												
retstavning												
skriftlig fremstilling												
orden												
mundtlig												
Regning/matematik												
færdighedsregning												
problemregning												
orden												
mundtlig												
Engelsk												
skriftlig												
mundtlig												
Tysk												
skriftlig												
mundtlig												
Fysik/kemi												
Latin												
Fransk												
Håndarbejde												
Sløjd												
Hjemkundskab												
Maskinskrivning												

Eleven har endvidere modtaget undervisning i	
Idræt, kristendomsundskab, samtdsorientering	

Udakriftens rigtighed bekræftes	
Dato	Underskrift